Toimetus ja talitus
Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4 ja 79.
Toimetaja kõnetunnid kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti m/m ühel veerul, tekstis 8 senti m/m ja lehe eesotsas 6 senti m/m.

Jlmub 3 korda nädalas.

Üksiku numbri hind 5 senti.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Tellimise hinnad:
1 kuu postiga 20 senti
2 kuud „ 40 „
3 „ „ 60 „
6 „ „ 110 „
12 „ „ 220 „
Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid ja postiagentuurid.

Nr. 42. Jõhwis, teisipäewal, 9. detsembril 1930. I. aastakäik.

»SKATING«
Telefon 108.
Algus äripäeviti kell 5. pühap. k. 2.30 p. l.

Esmaspäeval 8. dets. viimane päev „Volga neiu“

TEISIPÄEVAST, 9. dets. silmapaistev film Heinrich Longefellov poeemi järele. TEISIPÄEVAST, 9. dets.
Peaosas: ekraani kuninganna **Dolores Del Rio**.

„EVANGELINA“

Draama 10 osas. Peale selle **„Maailma ülevaade“.**

Suur lastejõulupidu kolmandal jõulupühal.

„Juta“ Narvast.

1930. a. lastejõuluwõistluse juri astub kokku lähemail päewil.

Jury walik tehakse teatawaks lastejõulupeol „Ilmarises“.

Meie 1930 aasta jõululapsewõistluse jurysse, millise ülesandeks jääb wõistlusest osawõtjate keskelt walida wälja 30 tublit mudilast ja nende seast leida kuus 1930. a. jõululast 3 tüdrukutest ja 3 poisst, — palutakse: pr. Tõnisson, Kristlike Noorte Naiste ühingu Narwa osakonna tegelasi ja guidei'de Narwa malewa juht; pr. Glücke, Kreenholmi Naisseltsi tegelasi; kooliarst prl. dr. Lekstein; üks Narwa Naisseltsi esindaja; kooliarst dr. Antropow. Peale selle kuulub jurisse „Põhja Eesti“ toimetuse ja u.-ü. „Põhja Eesti“ esindaja.

Jury astub kokku lähemail päewil ja ajab toimetusele teatanud osawõtjatega tutwunema. Jury walik tehakse teatawaks suurel lastejõulupeol E. s. „Ilmarise“ ruumes, mis korraldatakse kolmandal jõulupühal.

Piltide wastuwõtmise tähtaeg lõpeb 15. detsembril. Eriti wiimaste päewade jooksul toimetusele saabub pilte hulgatau-

„Villi“ Narvast.

pa. Wõistluse korraliku läbiwiimise huwides on, et jõululapse-wõistluse korraldawale toimkonnale osawõtjate pildid wõimalikult enne 15. detsembrit kätte saadetaks. Seepärast palutakse mudilasi lahkelt rutata ja pildid warakult toimetusele kätte saata. Pildid tulewad saata toimetusele ümbrikus märgusõna all „Jõululapse-wõistlus“ ja osawõtja nimega, kuna kinnisesse ümbrikusse lisatagu osawõtja ees- ja perekonnanimi, wanemate täpne aadress ja elukutse.

„Estonia“ segakoori kontsert „Wõitlejas“.

Tunnakas eeskawa.—Publikut hõredawõitu.

Pühapäewa õhtul oli „Wõitlejas“ „Estoonia“ segakoori kontsert. Juhatas prof. Aawik. Koor kandis ette rea eesti algupäraseid laule, mis wastu wõeti elawate kiiduawaldustega.

Laupäewal esinesid estoonlased Rakweres, kus oli osawõtt eriti rohke. Sisuliselt oleks wäärinud kontsert ka Narwas suuremat osawõttu.

Kawas oli ette nähtud solist K. Otsa esinemine, kes haiguse tõttu tulla ei saanud. Tema aset täitis pr. Tiedeberg (sopran), kelle ettekanded wõeti wastu suure aplausiga.

A. Lemba kandis ette klaweril mitu pala.

Publikut oli saalis hõredawõitu.

4. üksiku jalawäe pataljoni aastapäew.

Aktus, terwituskõned ja kooswiibimine.

4. üksiku jalgwäe pataljoni 13. aastapäewa puhul oli laupäewal, 6. jsp. korraldatud Jõhwi ajunduses pataljoni ruumikas wõimlas aktus. Aktusel andis pataljoni adjuatnt kapt. Paurmann ülewaate pataljoni ajaloost. Diwiisi orkestri ettekannetele järgnes terwitusi kutsutud külalisilt. Jõhwi alewiwalitsuse nimel terwitas alewiwanem R. Lepik, kes rõhutas heameelega seda asjaolu, et pataljoni alalisels asukohaks sai Jõhwi alew, mis on umbes 4. polgu sõjaaegse rerte kestpaigas ja kes toonitas üksikute riigi orgaanide — muu seas kaitsewäe ja omawalitsuse — tiheda koostöö wajadust, et saawutada harmoniid riikliku ülesehitawal töö. Jõhwi ühisgümnaasiumi poolt ütles terwitusi selle direktor G. Rosenberg. Omas lõppsõnas juhtis pataljoni ülem kol. Koch tähelepanu sellele, et wiimasel ajal räägitakse hädaohtlikult palju rahust ja rahu kindlustamisest, mis sunnib meid äärmiselt walwel olema. Püstitõusmisega mälestati warjenud kaaswõitlejaid. Meeleolurikas aktus lõppes ühise hümniga ja diwiisi orkestri ettekannetega. Aktusele järgnes ühine lõunasöök pataljoni sõõgisaalis. Õhtul oli õppesaalis peõõhtu, pühapäewal pat. ohwitseridekogu korraldusel muusikaõhtu kasiinos.

Kõne demokraatia ja parlamentarismi kriisist.

Pühapäewal kell 4 p. l. Rahwasteliidu Eesti ühingu Narwa osakond korraldas ühisgümn. ruumes oma esimese kõnekoosoleku. Kõneles rkl. A. Reiaine üle „Demokraatia ja parlamentarismi kriis“.

Kõneleja peatus pikemas ülewaates selle mõõnaaja juures, mis praegu nähtub üle maailma demokraatia mõtte käsitamisel, ja katsus leida põhjusi, mis on tinginud demokraatia ja parlamentarismi kriisi. Kõneleja arwas, et süüdi ei ole ses kriisis sugugi demokraatia tie, waid kriisi on toonud asjaolu, et demokraatiaks wajalised eeldused — laiade rahwahulkade kõrge poliitline teadwus ja aktiwiteet — pole saanud tarwilisel määral rahwaste juures weel wälja areneda.

Kaupmeeste seltsi juubelikooswiibimine „Ilmarises“.

Narwa kaupmeeste selts korraldas laupäewa õhtul „Ilmarises“ 10. aastapäewa puhul kooswiibimise. Tuletati meelde seltsi asutajat liiget ja wana tegelast, manalasse warisenud Willem Otterit. Seltsile ütlesid terwitusi linnaomawalitsuse poolt abilinnapea A. Bachmann ja majaomanike seltsi poolt adw. A. Pahla.

Elekter Tammiku asunduse ja Kahula külasse.

Paar päewa tagasi peeti Kahula küla koolimajas koosolek, kus tuli arutusele elektri sissejeadmine Tammiku asundusse ja Kahula külasse. Koosolekul waliti 4-liikmeline komisjon, kes on alustanud juba läbirääkimisi Wirumaa elektriseltsiga.

63 isikut salaja üle piiri.

Nõuk. Wenemaalt on tulnud salaja üle piiri Eestisse aasta algusest kuni 1. dets. 63 isikut. Neudest on 19 isikut Wene alamad. Eelmisel aastal tuli Nõuk. Wenemaalt salaja üle piiri Eestisse 50 isikut.

Narva teater.

„Peenem härra“ esietendus. — Milvy Laid külalisena „Linnukauplejas“.

Laupäewal, 13. dets., on Narwa teatris W. Hasencleweri lustmängu „Peenem härra“ esietendus. Pühapäewal, 14. dets. esineb „Estoonia“ teatri primadonna Milwy Laid „Linnukauplejas“. M. Laid on wõitnud Tallinna publiku poolehoiu, ilma temata ei oska tänawusel hooajal tallinlane ette kujutada „Estoonias“ operette.

Taskuwargad „Peterburi“ piljarditoas.

Laupäewa õhtul oli salkkond noorimehi „Peterburi“ wõõrastemaja piljarditoas ja mängisid piljardit. Seal wiibis keegi Winogradowi nimeline isik, kes lahkudes leidis, et taskuwaras oli ära wõtnud temalt 10 kr. raha. Otsekohe teatas W. wargusest kriminaalpolitseile, juure lisades, et piljarditoas olewat wiibinud tuntud wargapoiss Feliks Meesop ühes oma „ametialalise“ kaaslasega.

Kriminaalpolitsei tabaski Meesopi ja ta kaaslase. Nad tunnistasid end warguses süüdi. Mõlemad paigutati samal õhtul trellide taha.

Õpetaja H. Erviö õnnistati kiriku peale.

Läinud pühapäewal oli Narwa Soome-Rootsi Püha Mihkli koguduse uue õpetaja H. K. Erviö õnnistamine. Kell 1 päewal algas jumalateenistus. Kirik oli lilledega kaunistatud, inimesi rohkesti. Õnnistamise tseremoniil oli 3 õpetajat: Alutaguse praost J. Jalajas, õpetajad G. Kiwiste ja Kraak. Jumalateenistus lõppes kella 1/2 4 paigu.

Uus talumajanduse nõuandja Narva.

Ida-Alutaguse talumajandusnõuande töös oli tingitud sellest, et kohalik jaosk. agr. A. Kaal on juba teist nädalat haige. Talumajandusnõuande büroo poolt saadeti Ida-Alutagusele abijõuna töötama J. Jürgenson.

Skautide emapäev Narvas.

6. ja 7. dets. pühitses Narwa skautide ja gaidide malewa emadepäeva. Sel puhul oli korraldatud 6. dets. Peetri kirikus jumalateenistus ja 7. dets. korraldati gaidide kodus aktus. Aktusel anti wälja skautidele kiituskirju. Õhtul oli ohwitseride kasiinos pidulik kooswiibimine.

Eksitaw wiga.

Muuseum on suletud 15. dets.

„Põhja Eesti“ laupäewases numbris on eksitaw wiga juhtunud linna muuseumi üleandmise kirjeldusse. Muuseumi nimekiri pole lohakalt peetud, waid nimekiri on olnud seni puudulik, mispärast see tekitab raskusi inwentuuri koostamisel ja üleandmisel.

Kuni 15. dets. on suletud linna muuseum inwentuuri tegemise tõttu.

Lapse tähtsus ühiskonnas.

Kas teie olete vaadanud nendesse sädelevatesse eluküllastesse silmadesse?

Lapse tähtsust ei ole meil alati küllalt hinnatud. Kas on ka teised peale wanemate lapse muredele, rõõmudele, lapse hingeelule kaasa tunnud, neid südamliku pilguga waadelnud. Isalgi jääb enamail juhtumisil laps wõõraks. Täitsa wõõraks rääkimata wanematest wendadest ja õdedest ja sugulastest. Kõige kurwem on see, et noorus põlgab lapsi. On palju inimesi, kes põlgawad laste kisa ja nende häälitsusi. Etteheide saagu osaks ka neile majaperemeestele, kes ei taha wõtta lastega perekondi majja.

Laste elu, laste hingeelu, see on huwitaw. Lapse elu teeb ühe arenewa inimese kaudu läbi terwe inimsoo arenemise käigu kõige wäiksemast häälitsusest kuni selge wäljarääkimiseni.

Last, terwet, eluküllast, waimukat, kelle silmadest waatab alati wastu elurõõmu sädelew läige, seda last otsime meie.

Loodame tõuswa inimpõlwe kaudu õilsamat tulewikku, terweid elurõõmsaid kodanikke. Walik märgib alati edu. Sellepärast waliku kaudu on wõimalik aidata kaasa terwemale eluwaatele.

Wale maailmameister Bogoljubow Narwas.

7 wõitu, 2 wiiki ja 20 kaotust.—Narwas on häid mängijaid!

Läinud pühapäewal korraldas Narwa maleringi „Swjatogori“ juhatus Narwas simultaanõhtu Narwa paremate maletajate ja maailmameistri E. D. Bogoljubowi wahel. Simultaanist wõttis osa 29 isikut. Mäng algas kell 8,15 õhtul ja lõppes kell 11,30. Wõistlusele oli ilmunud rohkesti maleharrastajaid, kes huwiga jälgisid suurmeistri wälkkäike. Hoolimata, et Bogoljubowil oli 29 wastast, tal tuli järjekorda oodata.

Wõistlus oli põnew. Lõpuks selgus, et narwalad olid saawutanud tagajärjed: 7 wõitu, 2 wiiki ja 20 kaotust. Suurmeistri wõitsid Adolf Maurer, H. Bachblum, W. Rautschik (Kukruselt), W. Essenson, R. Muralt, H. Cramer ja Chr. Mauer. Wiigi peale said Friedemann ja Luumann.

Peale wõistlust oli meie lehe kaastöölisel suurmeistriga juttuajamine. E. D. Bogljubow tähendas, et Narwa maletajad mängiwad wäga hästi ja et ta on jäänud oma reisuga rahule. Esmaspäewa hommikul lahkus Bogoljubow Narwast.

„PÕRJA EESTI“ telefoni nr. on 2-11.

Kino „Koit“
Kõnetraat 2—44.
Algus äripäeval kell 4.30 p. l. pühapäeval kell 2.30 p. l.
Pääsetähed 10—50 s.

Hooaja löökfilm! Viimased päevad. Kauaoodatud esietendus! Laulu-, kõne- helifilmi suurim saavutus! Hooaja löökfilm!

Populaarsed näitlejad, publ. lemm iludus Nancy Carroll ja daamide lemmik Cary Cooper maailma suurteoses

„LANGENUD INGEL“ (PURUSTATUD SÜDAMED).

Draama õrnast armastusest 12 s.j. Dan Burnet'i rom. järgi. Richard Vallace lavastus.

„. . . Ta peab sind teiseks kui sa tõeliselt oled, sa petad teda ja end! . . . Õnn Broadway'st. Laul Broadway tüdruku armastusest, õuduste, murede ja pisarate riigist. Noore sõdari kurbmäng ja kannatusi kohusetunde ja õrna armastuse pärast . . . Film, millist peab igaüks teadma ja elama kaasa ja mis püsib igaühe mälestuses. Film, mis kunagi ei unune!

II. LÕBUS LISAPALA.

Tulemas suurhelifilmid „Naine, kes iial ei unusta sind“ Jvan Petrovitschiga. Luksusfilm „Armastuse paraad“, „Troika“ ja palju teisi.

Elame sellest, mida ise walmistame!

J. Pitka raadiokõne Eesti üleriikliku tarwitajate-nädala awamise puhul.

Möödunud laupäewal awati üleriiklik tarwitajate nädal. Selle propagandanädala jooksul pöörduwad ühistegelased tarwitaja poole loosungiga: „Elame sellest, mida ise produtseerime!“

Tarwitaja on kogu majanduslik elu kuningas ja sellepärast oleneb kahtlemata tarwitajast, kas suudame wastu seista praegusele ülemaailmlikule kitsikuse lainele, kas suudame alal hoida oma majanduslikku iseseiswust ja kindlustada ning nii kaugele jõuda, et iga Eesti kodanikul oleks töö, leiba ja elamisekohane korter, ning wõiksime oma riiklikku elu jatkata halastamata koondamiseta.

Omasaaduste propagandanädalal on praegusel raskel ajal määratu suur tähtsus, kui lai tarwitajaskond, nii jõukad kui kehwad, kaasa tulewad.

Mitte meid üksi ei rõhu kitsikus ja wiletsus, waid ka wägewaid maailmariike. Wäikesed peawad aga üldisele surutisele agaramalt wastu astuma, sest nende majanduslik iseseiswus pole ehitatud jarnasele laiale alusmüürile kui suurtes riikides. Tarwitajate nädala awakõnes, mis raadio teel edasi anti, käsitleb ETK direktor Pitka wäga kujukalt meie majanduslikku kitsikust ja wiletsus rõhub painajana maailma rahwaid, nii suuri kui wäikesi, nii jõukaid kui kehwi. Meie põllumajandus, töostus, laewandus ja kaubandus on kokku warisemas suurte raskuste all ja tööta inimeste arw aina suureneb.

Mitmesugustest põhjustest, mis seda enneolematut ülemaailmlist kitsikust ja wiletsust sünnitawad, osutuwad kõige suuremaiks ja tähtsamaiks Nõuk. Wene ebaterwe wõistluse wõtted.

Kommunistidel on inimsoo õnnetuseks, käsitada üle 150-ne miljoni inimese ühes määratu suure ja loodusrikka maalaga, mille ulatus ligi 1/6 maakera pindalast.

Selle määratu hulga inimeste tööjõudu ja neid määratuid looduswarasid, mis neil käes, kasutawad nad täies ulatuses kõige suurema hoolimatusega selleks, et oma eesmärki kätte saada, s. o. maailmarewolutsiooni. Nad sunniwad nälgima ja orjama 150 miljonit inimest, riisudes kokku sellelt määratult maa-alalt wiljasaagi ja muud toiduained, et paisata neid maailmaturgudele hindadega, mis alla korralikku tööd tasuwaid turuhindu. Sellega sünnitawad wenelased enneolemata segadust maailmaturgudel ning suurendawad sellega alataja majanduslist kitsikust ja töötute arwu kõigis maades.

Siinjuures ei saa ka tähele panemata jätta, et kommunistid oma eeltähendatud wõitluswõtetega pole mitte üksinda maailmaturud segi paisanud, waid nad on majanduslikku kriisi süwendanud ka sellega, et nad on 150 miljoni tarwitajat maailmas wäljakujunenud tarwitajaskonnast ära lõiganud.

Selles pöörases olukorras püüawad riikide walitsused oma maade põllumajandust, töostust ja kaewandusi põhja wajumast ära hoida sellega, et maksawad riigikassast ekspordiks määratud toodete pealt preemijaid. Teiste sõnadega, maksawad maalt wäljasaadetawate kaupade hinnast osa kinni, mis wõimaldab wälismail neid kaupu alla walmistushinna müüa. Seda teguwiisi nimetatakse dumpinguks.

Minule paistab, et kui Eesti rahwas kõige tõsisemalt wõtab oma praegust rasket majanduslikku seisukorda ja seda hoogsalt ning põhjalikult parandama hakkab, siis ta wististi oleks üks esimestest, kes oma majanduslikku kitsikuse suurenemisele piiri paneb ning seda wähendada suudab, sest Eesti on üks neist wähestest õnnelikkudest, kellel on enam-wähem wõimalik omaette elada ja omaga läbi ajada, kuna Eesti ei ole suurtööstuse maa, kellele tarwis wälisturge, kuhu mahutada oma tooteid. Eesti ei ole ka ühekülgne põllumajanduse maa nagu Kanada, Austraalia j. t., kellel on tarwis laialisi turge oma saaduste mahutamiseks. Meie ei ole aga oma majanduslikku kitsikust küllalt südamesse wõtnud. Meie ei ole kõike teinud, mis wõimalik teha ja tegema oleksime pidanud. Kui tähele panna meie rahwamajanduslikku seisukorda ja waadelda meie wäliskaubanduse statistilisi andmeid, siis leiame sealt midagi kohutawat.

Statistika keskbüroo andmete järele oleme möödunud aastal wälismailt sisse wedanud kaupu 12.296.700.000 sendi eest ja wälja wedanud 11.747.100.000 sendi eest. Seega sissewedu ülekaalus 549.600.000 sendiga.

Ja mida oleme sisse wedanud?

Maiustus-, maitse- ja luksusaineid ühe aasta jooksul 507.486.900 sendi eest! Kuna meie ümmarguselt 550 miljoni sendi eest wähem omakaupu oleme selle aja kestel wälja saatnud, siis oleme kõik need maiustus- ja ehteasjad laenatud wäliswaluutaga ostnud. Samasugune nähtus kordub ka käesolewal aastal.

Põllumajandussaaduste alal oleme sisse wedanud kartulijahu, maisi, takku, linu, herneid, läätsi, odra- ja tatratangu, sibulaid, mäeõikaid, linnaseid, karatangu, kaeru, rukist, köömneid, kondenseeritud piima, juustu, hanesid, jealiha, raswa, weise, looma ja hobuse nahku 1.835.650.000 s. eest. Seega on wälismailt sissewetud ainult ühe aasta jooksul põllu- ja karjasaadsi summa eest, mis ligi weerandi talude peal lasuwast wõlast kinni kataks.

Samal kombel on meil mitmesuguseid töostusetooteid 1.156.855.000 eest ühe aasta jooksul sisse weetud, mida meie isegi walmistame. Sellega häwitatakse meie omatööstus ning suurendatakse tööta inimeste arwu.

Liig kerge käega ainuüksi ühe aasta jooksul sissewedudega maalt wäljalastud summa on ümmarguselt 4 miljardi senti ehk 20 miljonit kuldrubla. Kui iga aasta 20 miljoni kuldrubla suurune kapital meie maalt wälja saatmata jäetakse, siis kosuks meie põllumajandus ja saaks ostujõulisemaks ning ühes sellega terweneks meie töostus ja kaubandus ning jätkuks tööd korraliku töötasu eest kõigile kodanikele. Sellepärast lõpetame maiustuste, maitse- ja luksusainete sissewedu, wähendame ainete sissewedu, mida küll ise ei produtseeri, kuid mille wähem tarwitamine terwist ei riku, ning elame sellest, mida ise walmistame! Teeme seda ja meie paneme piiri oma kodumaa majanduslikule wiletsusele. Selle juures wõib wõimsalt kaasa aidata ühistegewus, nii walmistajate kui tarwitajate ühistegewus, sest ka kõige suuremad raskused wõidame ühisel jõul!“

Julge naislendur Bruce.

Tõelise julgustükiga sai õnnelikult hakkama Inglise naislendur Bruce, kes üksinda teostas lennu Inglismaalt Jaapani. Neil päevil maandus Bruce Osakas Jaapani pinnal.

Saavutust tuleb seda kõrgemalt hinnata, et Bruce alles teist kuud harrastas lenduri kutset. Varemad leheteated on jutustanud seiklustest, mida naislendur oma teekonnal üle elas.

Kohtlas tihenevad vargused.

Põlewkiwitööstuse rajooni tekkimisega Kohtla jaama juure on Kohtla wallas tihenenud wargused. Suurem osa tuleb neist kanda wäljasträännanud tööliste arwele. Pesukadumised kuiwamiselt on harilik nähe. Igatahes seisukord on selline, et lahtiselt ei tohi külas midagi jätta. Alles minewal nädalal warastati Jaan Laurilt Kohtla Wanakülas 16 paari nuge-kahwleid, õunu ja muid majariistu. Suubanilt ja Peekmannilt warastati ära wälja jäänud must pesu. Wiikowi talu ümber hiilis esmaspäewa öösel keegi kahtlane isik, kes pererahwa ärkamisel põgenes, jättes lumme suured saapajäljed.

„PÕHJA EESTI“ näeb kõik, kuuleb kõik ja teab kõik!

Maksusüsteem ja maaomawalitsused.

Maksudewalitsus on kaalumisele wõtnud meie makswa maksusüsteemi maksumaksja kodaniku seisukohalt ning on seisukohale asunud, et kodaniku maksukoormatus peab olemo õiglane ja ühtlane kogu riigi ulatuses. Praegu aga ühtlast maksukoormatust ei ole, sest maksustamist ei teostata üle riigi ühtlastel alustel.

Majandusministeerium leiab, et wildaku maksusüsteemi kurja juur peitub omawalitsustes, peaasjalikult maawalitsustes. Omawalitsused talitawad ebaühtlaselt tulude hindamisel. Ebaühtlus maksustamise aluste kindlaksmääramisel awaldub koguni omawalitsuse üksuste piirides.

Keskwalitsusel puudub aga wõimalus tarwilikku kontrolli teostada. Et maawalitsuste tulud kaetakse peaaegu kogu ulatuses awalike maksude ja riiklike toetustega ja seega nad kujutawad iseenesest riigiasutusi samade ülesannetega, mis on riigi keskasutustel, siis asub maksudewalitsus seisukohale, et maawalitsused tulewad kaotada. Majandusminister on selle seisukoha omaks wõtnud ja ühtlasi korralduse teinud selles suunas makswate seaduste muutmise kawad wälja töötada. Tähendab, walitsus asub maawalitsuste liiwideerimisele.

Omawalitsuste ümberkorraldamise ja maawalitsuste ärakaotamise küsimus on juba kauemat aega päewakorral olnud. On juhitud tähelepanu sellele, et praegune omawalitsuste korraldus ei wasta enam nõuetele. Omawalitsemise põhimõtted nõuawad põhjalikku rewideerimist ja eluga kooskõlastamist.

Praegune omawalitsus on liig kallis ning ei wasta rahwa üldisele kandejõule.

Walitsus on juba wälja töötanud ja tahab maksma panna uue wallaomawalitsuste seaduse, kuna maaomawalitsuste reformi teostamisel ei tahetud siiski asuda. Ometi on meie maawalitsused kulukamaid asutusi.

Kui waadelda ametlikke andmeid, siis selgub, et meie maaomawalitsused on keskmiselt iga aasta maksma läinud 4½ miljoni krooni. Neid kulutusi üksikult waadeldes selgub, et suur osa wäljaminekuid on täiesti ebaproduktiiwsed. 1928/29 a. jooksul on maawolikogu koosolekud läinud maksma kokku 9 638 kr. Maaomawalitsuse liikmete, ametnikkude ja teenijate palgad, korterirahad, päewarahad jne. annawad kogusummas 350.544 kr. Peale selle weel kantselei- ja majanduslikke kulusid 85.150 krooni. Seega walitsemise peale aastas wälja antud kogusummas 470.427 kr. Hariduse, terwishoiu, hoolekande, põllumajanduse, teede korrashoiu ja teised enam-wähem tarwilikud kulutused ümmarguselt 4 milj. kr. Kuid ka neid kulusid ei saa kõiki ilmtingimata tarwilikkudeks lugeda.

Nii on kõne all olewal aastal põllumajanduse peale wälja antud 341.035 kr. Siin tuleb ühe osa kulude all mõelda agronoomilise nõuande peale minewaid summasid. Ehkki agronoomiline nõuanne on korraldatud keskwalitsuse pooli ja juhitakse ühisest keskkohast, loeb waldaw enamus maawalitsusi oma ülesandeks pidada maaagronoome.

Maawalitsuste tulud koosnewad peaasjalikult riiklikest summest ja otsekohestest ning kaudsetest maksudest. Maawalitsuste oma waranduste sissetulekud moodustawad üksnes õige wäikese osa. 1928/29 a. maawalitsuste tulud on olnud kogusummas 4.702.875 kr. Sellest on saadud riigilt terweni 2.222.414 kr., seega siis ligi pool kogu tuludest toetuste näol riigikassast.

Neist arwudest, misjuguseid ka järgnewate aastate keskmisteks wõib lugeda, peab küll järeldama, et maaomawalitsused on kulukamaid asutusi ning on kujunenud raskeks koormaks meie maksumaksjale kodanikule.

Kas kulude wähendamised maawalitsusi siiski säästa suudawad wõi kriips sellele omawalitsuse wormile üldse peale tõmmata, sellest wast teine kord.

Phl.

MÕISAHÄÄRBER KAITSEWÄELE.

Jõhvi mõisa hoonesse pataljoni staap ja ohwitseride kasiino.

Endise Jõhwi mõisa härrasmaja, milles asus kauemat aega alewi 6-kl. algkool ja mille rõdult on nii mitugi laulupidu peetud, on juba mööd. kewadest üle antud kaitseministeeriumile. Wiimane wiis majas läbi põhjaliku remondi ja täieliku sisemise ümberehituse. Hoonesse paigutatakse 4. pataljoni staap ja ohwitseride kasiino, kuna ülejäänud ruumidest tehti korterid ohwitseridele. Muutmatuks seestpoolt on jäänud ainult torniruum. Remonditööd on juba niikaugel, et kaks ohwitseri wõisid neil päewil juba sisse kolida.

Alew sai kaitseministeeriumilt hoone rentimise eesõigusest loobumise eest poolteist miljonit senti, mis läks uue algkooli maja ehitussummasse. Üldiselt peawad alewitegelased selle asja soodsaks, et nad majast lahti said, sest esiteks polnud hoone sugugi kohane koolimajaks ja teiseks poleks alewil kustki saada neid summe, mis hoone, kui lagunemisolukorras olew, oleks remondiks nõudnud.

Arwata on, et laulupidude pidamiseks kohalik wäeosa ei keeldu maja rõdu kasutada andmast, sama nagu kaitseministeeriumile üle läinud park on wabaks jäänud üldtarwitamiseks.

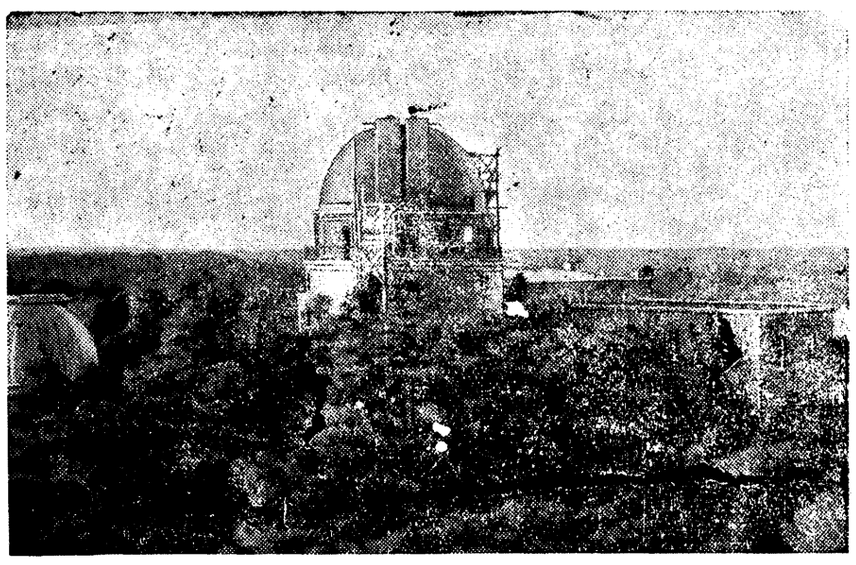

Rootsi kõige uuem tähetorn.

Stokholmi lähedases ilusamas väljasõidukohas — Saltsjöbadenis valmib rootsi kõige noorem, kuid kõige suurepärasem tähetorn. Ehitus on juba peaaegu valmis, ainult siit-sealt viimistletakse töid.

Unustatud maanurk.

Sealt, kust tulewad laatadele puunõude woorid.

Juba ammust ajast on Awinurme kuulus puuanumate poolest. Igal laadal on neid hulgawiisi saada. Kuid wiimasel ajal paistab siin silma ilmne tagasiminek. Turg on palju hõredamaks jäänud, kuid selle wõrra on hõrenenud ka ostjaskond. Plekknõu on tulnud kardetawaks wõistlejaks. Kuidagi ei jäksa Awinurme mees oma „klassilist“ puuanumat nii odawasti teha. Ta pigistab küll oma töötasu arwel nii palju kui wähegi wõimalik, kuid tuleb wälja, et sama wõrra muutub kättesaamatuks ja kalliks puu.

Kui igal pool langewad puu hinnad, siis Awinurmes küll mitte. Wähemalt tuleb waesel puuanuma tegijal maksta hinnatud määrale juure 30 protsenti ja rohkem. Samal ajal aga ei leidu taksihinnaga metsaostjaid, waid lanke peab wäljaandma alla selle hinnamäära, kui üldse tahetakse metsa müüa.

Kuid mitte üksi hind, waid ka metsamaterjali saamise kord on niiwõrd keeruline, et puuanuma tegijal kulub wähese materjali kättesaamise peale 7—8 päewa, mis omakorda asja weel kallimaks teeb. Lankide ostjad wõiwad ju selle pika protseduuriga kuidagi rahule jääda, kuid kui ka paari puu kättesaamise peale peab niipalju sõite tegema ja läwetaguseid kulutama, siis on see juba liig.

Kodukäsitööl on meie rahamajanduses küllalt tähtis koht, et seda mitte lohatusse jätta. Pealegi on see Awinurmes traditsiooniks jaanud. Selle kõrwal on ta seal peaaegu ainus ülespidamise allikas. Maad on siin wäga wähe. Juurelõigete lootusi on küll antud, kuid praegune põllutööminister on nende wastu, sest ta on keelu peale pannud nendele kohtadele, mis seal jagada on, nimelt riigi kännustikkudele.

Küsime nüüd, kes wastutab nende inimeste eest, kellede ainus ülespidamise allikas on turuolude halwenemise ja metsawalitsuse wastutulematuse tõttu kadumas? Põllutööministeerium wõtab ka maa juuresaamise lootuse ära. Kuhu peawad siis need inimesed minema, kui maal lastakse tühjalt kändude all seista, kui mingit pentsikut pühadust?

Seesuguste mõtete ja wõtetega meie küll kaugele ei saa. Asjata on rääkida põllumajanduse kultuurilikumaks tegemisest, kui inimestel midagi ei ole suhu pista.

Awinurme ootab põllutööministrilt pikisilmi kord ka mõistlikku otsust. Kas see siis tõesti tulemata jääb?

Surmalõksu-meister mõisteti õigeks.

Põhimõtteline kohtuotsus kriminaalpraktikas.

Neil päewil astus seaduse jõusse kriminaalpraktikas põhimõtteline kohtupalati otsus, mis näitab, kuiwõrt kaugele wõib kodanik oma waranduse kaitsel minna ja kas see on karistataw, kui waraste kaitseks seatakse surmalõkse.

Wirumaal, Türsamäe rannas elawat Ewald Kirsipuud süüdistati selles, et tema eriliste wahendite abil oma korterisse seadis laetud püssi sarnasesse asendisse, et laeng tingimata läheb pihta igale juhuslikule sissetungijale, wiies wiimase elu otsekohesesse hädaohtu. Selle teo tagajärjel sai Kirsipuu korterisse sissetungimisel surma ööl wastu 10. augusti 1929. a. Ferdinand Sarapuu.

Rakwere-Paide rahukogu tunnistas Kirsipuu 2. oktoobril 1929. a. süüdlaseks nuhtlusseaduse § 1458 põhjal ja karistas teda 4-aastase sunnitööga. Ühtlasi otsustas kohus pöörda wabariigi walitsuse poole palwega, et Kirsipuu wabastataks karistuse kandmisest ja selle tagajärgedest. Sellele otsusele kaebas Kirsipuu edasi kohtupalatisse, kus rahukogu otsus kinnitati. Riigikohtusse wiiduna tühistati rahukogu otsus ja saadeti kohtupalatile uues koosseisus teistkordseks otsustamiseks.

Kohtupalat uues koosseisus muutis rahukogu otsuse ja mõistis Kirsipuu õigeks. Seda järgmistel motiiwidel.

Asja harutades, katsus kohtupalat kõigepealt jõuda otsusele, kas käesolewal juhtumisel on olnud hädakaitse ainult isiku wõi ka waranduse wastu. Kuulsamate kriminalistide arwamised lähewad selles osas lahku. Sergejewsky ja terwe rida Saksa kriminaliste leiawad, et laialises mõttes hädakaitse on wõimalik ka waranduse wastu. Teisel arwamisel on Tagantsew ja osa Saksa kriminaliste, kes peawad hädakaitset wõimalikuks ainult isiku wastu.

Käesolewal juhtumil on kohtupalat küsimust kaalunud elulisest küljest wälja minnes. Seadus lubab kaitsta oma warandust wägiwaldselt sissetungija wastu. Kirsipuu poolt olid hädakaitse abinõud ennem walmis seatud, kuna pealetungija korteriomaniku äraolekul Soome pussiga warustatult akna ja ukse maha murdis.

Kodust lahkudes oli Kirsipuu wõtnud tarwitusele kõik abinõud, et ülessseatud püss ei osutuks hädaohtlikuks teistele kaaskodanikele. Nii prokuratuuri kui rahukogu poolt on Kirsipuule süüks antud teos jäänud tähendamata, et püss oli korteris ülessseatud ainult waraste wastu. Ka ei ole kindlaks tehtud, et lõksu ülessseadmise eesmärgiks oli tingimata sissetungija surmamine. Seda eitab asjaolu, et püss oli laetud peente haawlitega ja Sarapuu oleks ellu jäänud, kui ta kohe oleks saanud arstiabi.

Pealegi oli surmasaanu ümbruskonnas tuntud murdwaras ja hiljem kadusid Türsamäe ümbrusest kõik murdwargused. Tapetu surmaeelne seletus, et ta Kirsipuu korterisse tunginud enesetapmise eesmärgil, on sedawõrt naiiw, et sellele ei saa mingit kaalu anda.

Võsu meeste salapiiritus mere põhjas.

Neil päewil leidsid piiriwalwurid Võsu kohal merelt traalides umbes 150 m. kaldalt eemal mere põhjast 540 liitrit salapiiritust.

Illuka koolijuhataja kohtu ees.

Pani „õunavarga“ puu ääre ja lubas maha lasta.

— Meinhard Bülow kaebas Illuka koolijuhataja Ufferti kohtusse tapmisähwarduse ja sõimamise pärast. 3. detj. harutati asja Jõhwis rahukohtus.

Kaebealune Uffert seletas, et ta tahtnud ainult kaebealusele, kes tema aias õunu käinud wargil, hirmu peale ajada ja nalja teha sellega, et ähwardanud kaebajat püssiga maha lasta. Kaebaja ja tunnistajad aga tõendawad, et Uffert juba laskmudki kaks pauku, kuigi õhku.

Rahukohtunik leidis, et sarnane „naljategemine“, mis ligimesele ihukarwad püsti ajab, ei ole lubatud, ja mõistis kaebealusele 20 kr. trahwi ehk 7 päewa aresti.

Masinatarwitajate-ühing Kriusi külla.

Kriusi küla talunikud organiseeriwad praegu masinatarwitajate-ühingut. Seni on suudetud juba wõrdlemisi rohkesti liikmeid uue ühingu ümber koondada. Lähemal ajal saadetakse põhikiri kinnitamisele, mille järele asutakse tegelikule tööle.

„Põhja Eesti“ on müügil linnas ilmumise eelpäeval kell 1/24 õhtul igalpool.

MIS ON ÕNN? Õnn on see kui 21. dets. võidetakse jõuluks EESTI NAISLIIDU JA MAANAISTE KESKLIIDU loterii piletiga üks miljon senti.

Linna tänavate korraldamise kava.

Iga aasta tänavate korrashoiuks 30.000 kr.—2. liiki tänavaist 18½ kilomeetrit seni korraldamata.— Linna käidavamate tänavate kõnniteed tulevaks aastaks korda.

Tänavaliiklemise statistikale Narvas pandi alus.

Wiimasel Narwa linna majanduskomisjoni koosolekul tuli kõne alla linna tänawate korraldamine. Narwa tänawate korrashoid on seni olenenud suuresti linna eelarwe koostamisest, mispärast pole suudetud tegutseda kindla kawa järele. Kawa läbiwiimiseks oleks waja luua kindel sond. Igal aastal peaks tänawate korrashoiule määratama wähemalt 30.000 krooni, milline summa wõimaldaks kawa järele töötades aastate kestel linna heakorda tõsta.

Arwustikulised andmed näitawad, et Narwas on 20 kilomeetrit 1. liiki tänawaid, mille korrashoid on enam-wähem kindlustatud. 18½ kilomeetrit 2. liiki tänawaist on 90 protsenti korraldamata ja nende tegemine nõuab linnalt wähemalt 30 kuni 40 miljoni senti.

Ülejäänud põiktänawad, milliseid ligikaudu 62 kilomeetrit, peawad weel hulk aastaid korda ootama.

Narwa tänawate korraldamise eelkawa wõeti majanduskomisjonis wastu. Ühtlasi määrati tulewa aasta peale 30.000 krooni krediiti; 20.000 krooni leitakse toetussummade näol, kuna 10.000 krooni saadakse bensiini ja jõuwankrite maksudest.

Kawa järele tuleks korraldamisele Peetri eeslinnas: Rakwere, 2. Roheline, 5. Roheline, 2. Peetri, Must, Kesk-Aguli, Posti, 5., 6. ja 7. Peetri, Paemurru, Wäike-Aguli, Suur-Kreenholmi ja Soome-Rootsi; Kadastikus: Mõisa, Tiigi, 3. Kadastiku, Pedaka, Põhja, 2. Uusküla, Oru ja 6. Paemurru; Joaorus: Kiriku, Madise ja Jaama; Jaanilinnas: Pihkwa, 6. Jaani ja Tartu tänaw.

Suudetakse see kawa aastate kestel teostada, siis jääks igale kodanikule ainult 100 meetrit porist tänawat, mis oleks juba linna heakorras ideaalne seisukord.

Rööbiti tänawate korrashoiuga tuleksid korraldamisele ka kõnniteed. Tulewa aasta eelkawasse kinnitati järgmised kõnniteed: Tallinna maantee wasakpoolne kõnnitee Soome-Rootsi prospektini ja parempoolne — 1. Rohelise tänawani, 6. ja 7. Peetri, Paemurru, Wäike-Aguli, Suur-Kreenholmi (Uusküläst kuni 5. Peetri tänawani) 2. ja 4. Uusküla, Hele, Raja, Kiriku, Joala, Malmi, Salme, Peetri turu ümbrus, Posti, Wildak, Rakwere (Posti tän. kuni Sepa tänawani), Sepa, südalinna tänawad, Ingeri, Pihkwa, 2. Jaani, Uus liin ja 4. Jaani tänaw.

Tähtsamail tänawail tuleks teha kõnniteed paetahwleist, mida saab tasuta Kreenholmist, wähem-tähtsail tänawail wõiks teha ka kruusa-kõnniteed.

Ülaltoodud tänawate ja kõnniteede korraldamise kawad esitatakse linnawolikogule kinnitamiseks.

Selgema pildi saamiseks Narwa üksikute tänawate tähtsusest koguti hiljaku linna majanduse-osakonna poolt statistilisi andmeid tänawaliikumise kohta, mis kujunesid õige huwitawateks. Andmed koguti nädala kestel, seega osutuwad wõrdlemisi täpseiks. Tulewikus kawatsetakse tänawaliikumise statistikat järjekindlalt hakata pidama, korraldades andmete kogumist kewadel ja sügisel.

Kõige suurem liikumine on Joala tänawal. Päewa jooksul on tänawa koormatus 1200 tonni, kuna inimesi liigub 11.000, laupäewiti kuni 14.000. Tallinna maante päewane keskmine tonnaasch on 660 kuni 700; inimeste arw langeb tublisti: keskmiselt liigub seal päewas ainult 7500 inimest. Westerwalli tänawal on koormatus 400 kuni 450 tonni; inimesi liigub 10.000, kuna laupäewiti tõuseb see arw isegi üle 15.000. Kõige rohkem käidawam tänaw on Narwas Hermani tänaw. Seal liigub päewas keskmiselt 15.000 inimest, laupäewiti isegi üle 20.000 inimese. Puusilla koormatus on kuni 900 tonni, inimesi liigub 3000 kuni 3500. Paemurru tänawa koormatus tõuseb 700 tonnini, inimesi liigub 3000 kuni 3500.

Nende andmete waral on lihtsam ajuda tänawate korraldamisele. Nad pakuwad selge pildi, milliseid tänawaid kõige enam kasutatakse, mis omakorda annab küllaldase aluse neid ka tähtsuse järjekorras hakata korraldama.

Auwere piimameierei kassas puudujäät 6000 krooni.

Puudujääk võib suureneda.— Süüdlased antakse kohtu alla.

Auwerest, 8. detsembril. Ida-Alutaguse piimaühingu rewideerimisel on selgunud, et juhatus ja raamatupidaja-asjaajaja Woldemar Ülesoo, kes ka Auwere Kaubatarwitajate ühisuse esimees, on paigutanud piimaühingu raha umbes 14.500 krooni tarwitajate ühingu kauplustesse. Ametist tagandatud juhatuselt wõeti piimaühisuse kassa üle. Selgus, et sularahas on puudujääk 5 000 krooni, mille kohta puuduwad tõendused. See summa pidi olema piimaühingu raamatupidaja-asjaajaja W. Ülesoo käes, kes selle summa kassaeeris kaubatarwitajailt. Ülesoo ise seletab, et ta on wastu wõtnud raha, kuid tal pole raha! Kassapidaja W. Promenti arwete järgi on kassas puudujääki 1400 krooni. Rewideerimine pole jõudnud weel lõpule, mispärast wõib suureneda puudujääk. Süüdlased antakse kohtu kätte.

Segane röövimiselugu.

Jelissejevi restoranis pummeldanud mees seletab, et autojuht pannud tema kallal toime röövimise.

Laupäewa õhtul pandi toime Narwas röövimine. Elissejewi restoranis wõtsid napsi Kreenholmis elutsewad töölised L. ja M. Südaöö ajal helistasid mehed taksiautode seisukohale ja tellisid wälja ühe sõiduki. Mõlemad lahkusid restoranist.

Sõidukisse aitas M. L.-i, kes oli tublisti wiinastunud. Kui M. tahtis oma kaaslasele järgneda, olewat juht ta lükanud kõrwale ja sõitnud ära.

Umbes paar tundi peale seda sündmust ilmus Narwa kriminaalpolitseisse L. ja teatas, et temalt on röövitud 50 krooni raha. Tööline seletas, et juht wiinud tema autoga kuhugi pimedasse kohta. Ta lahkunud autost ja tahtnud minna koju. Samal ajal wõtnud juht L.-il kõrist kinni, tõmmanud soomepussi wälja ja käsutanud ära anda kõik kaasas olew raha. Surmahirmus wõtnud ta rahakoti taskust, kus olnud 50 krooni raha sees, ja annud selle juhile. Juht olewat wabastanud L.-i, istunud sõidukisse ja sõitnud ära.

L. seletas weel, et tema käinud Kulgul, kuid mis põhjusel seda ei mäletawat isegi.

Terwe see röövimislugu on praegu weel küsitaw. Wõimalik, et L.-i joobnud peaga kulutas raha läbi ja tahab nüüd autojuhti süüdistada röövimises. Kriminaalpolitsei alustas juurdlust sündmuse selgitamiseks. Wõimalik, et juba tänahomme selgub, kui palju L.-i seletuses on õigust.

Tulekahjud tekiwad hooletusest.

Linna prefekti seletusi wiimaste tuleõnnetuste puhul.

Wiimasel ajal on olnud Narwas mitu suuremat tulekahju. Jaanilinnas nõudis tuli ohwriks isegi 4 inimelu. Wiru-Järwa abiprefekt R. Pawian selgitas läinud reedel kohaliku ajakirjanduse esindajaile tulekahjude wõimalikke põhjusi.

Hra Pawiani arwamise järele on suuremaks põhjuseks tulekahjude tekkimisel hooletus. Inimesed pole küllalt ettewaatlikud tulega, mille tagajärjel on tulnud suuremaid tuleõnnetusi Narwas, nagu oli Eikelmanni ja Jaanilinnas Tammemäe maja põlemine. Õnnetuse korral kaotatakse sageli pea, nagu see juhtus Jaanilinnas, ja alles pool tundi peale tulekahju algust teatati sellest tuletõrjele. Oleks hädawajaline tulekahjutelefonipunktide wõrgu sissejeadmine, kuid see on seotud kuludega. Praegusegi wõrgu juures peaks saama hakkama: kodanikel tuleks õnnetuste korral külmawerd hoida alal. Minna esimese lähema telefoni juure ja teatada telefonikeskjaamale tulekahjust ning kus kohal see on. Keskjaam juba alarmeerib wastawad asutised.

Tuletõrjele on tehtud mitmel pool etteheiteid, kuid need pole õiglased. Narwas on wabatahtlik tuletõrje. Inimesed on ametis ja neil tuleb alarmi puhul lahkuda töölt, et ajuda kaitsma kaaskodanike warandust, mis on ajaga seotud ülesanne. Mis puutub tuletõrje warustusse, siis ei jäta ka see soowida. Wõiks ainult tähendada, et seltsid peaksid muretsema suitsumaskid, ilma milleta pole mõeldaw tungida põlewasse majja. Seltsid peaksid leidma wõimalusi maskide muretsemiseks, mis aitaks seada Narwa tuletõrje warustust kõrgemale järjele.

Wiinapood waesesse walda.

Kas on õige awada alkoholiladu Skarjatinas?

Uuest aastast peale kawatseb Skarjatina wallawalitsus awada sama walda, Skarjatina külasse riigiwiinapoe. Wiina kõrwal oleks müügil ka õlu, wein ja igatsorti kodumaa napsisid. Wiinapoe awamist ei tuleks sarnases wallas, nagu seda on Skarjatina, igatahes mitte terwitada. Elanikud on äärmiselt waesed. Walla heaks wõetawad isiku- ja maamaksud on enamalt jaolt kodanikel juba isegi 4—5 aasta eest tasumata, kuna ilma oksjonita ei saa kodanikelt isegi tühist summat kätte. Walla kassa on rahast tühi, nii et ametnikkude palkagi ei saa wallawalitsus igakord õigel ajal wälja maksta, wabandades sellega, et rahwa käest on umbes 6000 krooni maksusid saamata.

Maksude mittetasumist ei tule panna niiwõrt rahwa waesuse kui joomise arwele, millel ei tunta mingisugust piiri. On juhuseid, kus asunik-talupidaja isegi realiseerib oma wajalisema põllutööriista wõi looma tühise raha eest, et ainult wiina saada. Joomine on wõtnud kohutawal kombel maad ja sellele kaasas käiwad korra- ja rahurikkumised on seejuures paratamata nähtusteks.

Kui nüüd wiinapood awatakse just wallale külje alla ja tehes wiina saamise kõigile kergesti kättesaadawaks, siis loomulikult aitab see wiinajoomist ainult weel tõsta. Sellega ei ole nähtawasti sugugi arwestanud Skarjatina wallawalitsus, waid pooldab wiinapoe awamist ühel häälel. Wiinapood tuleks kohaliku Tarwitajate Ühisuse ruumidesse ja sealt ühes suhkru, soola, jahu, petrooleumi ja teiste ainetega müüakse siis igale topsisõbrale ka soowikorral wiina.

Kuuldawasti ei ole politsei weel wiinapoe awamise kohta Skarjatinasse lõpulikku nõusolekut annud, kuna wiinapoe awamisega ka rahurikkumised suurenesid. Aeg oleks weel enne loaandmist asi igakülgselt läbi kaaluda.

— S —

Viru-Alutaguselt:

Jõhvis alevivanemale toodi laps.

Möödunud reedel leidis Jõhwi alewiwalitsuses aset juhtumine, mis asetas alewiwanema piinlikku seisukorda, teisest küljest paljastades igapäewase elu murekõllast külge. Keskpäewal tuli alewiwalitsusse Jõhwi alewis elutsew preili S. A. wäikese lapsega ja teatas alewiwanemale, et tema peab 2 nädalaks wangi minema ning tal ei ole kusagile jätta oma wäikest last. Tema olewat käinud mitmel pool, kuid kusagil ei ole õiget nõu saanud. Last wanglasse kaasa ei laa wõtta. Ja kui ta alewiwalitsusest ka abi ei saa, siis jätab ta lapse alewiwanema kabinetti, pandagu laps kuhu tahes. Alewiwanem Lepikul polnud endastmõistetawalt isu nõuda ootamatult „papaks“ saada ning maksis hoolekande summadest wäikse toetusraha lapse ülespidamiseks selle ema wangisoleku ajal. Sel tingimusel wiis ema oma lapse ära. S. A. läheb wangi wiinamüümise pärast.

Jõhvis koguduse täiskogu koosolek.

Pühapäewal, 14. dets. s. a. peetakse Jõhwi koguduse täiskogu koosolek Jõhwi lecrimajas. Peaküsimuseks on Mäetaguse palwemaja omandamine end. Mäetaguse mõisaomaniku Schillingi pärijatelt.

Kuningas kohtu ees.
Tegid kirikus lärmi.

3. dets. harutati Jõhwi rahukohtus J. ja E. Brennerite, Nikolai Solowjewi ja R. Kuninga süüdistust.

Noormehi süüdistatakse lihawõttepüoade ajal Kuremäe kirikus lärmi tegemises. Kuningas seletas kohtu ees, et tema lärmi ei ole teinud, waid kaklewaid Brennereid läinud keelama, kui need pühakojas riielnud, kuid saanud sealjuures weel peksa. Sama seletab ka Solowjew.

Kohtunik mõistis Kuninga ja Solowjewi õigeks, Brenneri 7 päewaks aresti.

Kasiinoteenija varastas külalise kindad

— 3. dets. harutas Jõhwi rahukohtunik teiste hulgas ka Mahta Taukmanni süüdistust warguses.

Nimelt süüdistatakse teda Jõhwi ohwitseride kasiinos, kus ta teenijaks oli, eesruumist naisterahwa kinnaste warguses. Politseile on kaebealune ennast ka süüdlaseks tunnistanud, kuid kohtu ees salgab ta kangekaelselt oma süüd.

Rahukohtunikul ei jää muud üle, kui kriminaal politsei ametnikku ette kutsuda. Kuni asja harutamiseni aga laseb ta ilma kindla teenistuseta kaebealuse wahi alla wõtta. Nüüd alles ehmatab kaebealune, kui ta politsei saatel kohtusaalist ära wiiakse.

Puid rohkelt Jõhvi turul.

Wiimastel turupäewadel on Jõhwi turul näha rohkelt puukoormasid. Müüjateks on talumehed ümberkandsetest küladest. Rohke puudemüük on tingitud sellest, et talumees on praegu suures rahakitsikuses ja katsub raha teha sealt, kust weel wähegi saab.

Suure pakkumise tõttu on puuhinnad langenud.

Kaubavahetus Nõuk. Venega.

Läinud nowembrikuu jooksul on Nõuk. Wenemaalt Narwa jaama kaudu Eestisse toodud mitmesugust kaupa 1076 wagunit, kaalus 16.268.379 kg. Sama aja jooksul on Eestist Narwa jaama kaudu Nõukogude Wenemaale läinud kodumaa kaupa 100 wagunit, kaalus 1 336.605 kg.

Sisse- ja wäljawedu kokku 1176 wagunit, kaalus 17.604.984 kg.

Reisijaid on Nõuk. Wenemaaalt nowembrikuu jooksul Narwa jaama kaudu Eestisse tulnud 32 ja sama aja jooksul Eestist Narwa jaama kaudu Wenemaale läinud 33 reisijat.

Viru kaitseväeringkonna ülema asutuse teadaanne.

Viru kaitseväeteenistuse komisjoni istungid kuni 1. juulini 1910. a.sündinud meeskodanikkude ja ajapikendusel olijate kaitseväeteenistusse võtmiseks on järgmiste päevade peale kindlaks määratud:

1931 a. jaanuarikuul: Rakveres, Veemi uul. 1. — 3., 5., 7., 8., 9., 10. jaanuaril kella 9—- ja 23. ning 30. jaanuaril kell 11 on hiljaksjäänud kutsealuste läbivaatus.

2) Jõhvis, Tuletõrje-ühingu ruumides — 12. ja 13. jaanuaril kella 9—11.

3) Narvas, Hermanni kindluse maneeschi ruumides — 14. ja 15. jaanuaril kella 9—11.

Kõik 1910. a. sündinud meeskodanikud olid kohustatud 1.—20. novembrini s. a. ilmuma oma elukoha järele maal — valla- ja alevivalitsusse, linnas — politseijaoskonda oma isiku kohta teateid andma kutsealuste nimekirja sissekandmiseks. Seni teadete andmiseks mitteilmunud kutsealused peavad seda viibimata tegema. Määratud ajal kutsealuste nimekirja kandmiseks mitteilmunud kutsealused võivad karistatud saada „R. T.“ nr. 51—1928. a. avaldatud karistuse määruste § 2. põhjal kuni 100 kroonini.

Aajapikenduse saamise palved esitada: a) jaanuarikuu kutse alla kuuluvatel — hiljemalt 10. detsembriks s. a. ja b) maikuu kutse alla kuuluvatel — hiljemalt 10. aprilliks 1931. a.

Vabatahtlikult alalisse kaitseväkke astuda soovijad peavad esitama hiljemalt 14. detsembriks s. a. Viru kaitseväeringkonna ülemale sellekohase palve ühes ettenähtud tokumentidega. Vabatahtlikud ilmuvad komisjoni ühes kutsealustega eelnimetatud päevadel. 1931. a. maikuus vabatahtlikult alalisse kaitseväkke astuda soovijate palvete sisseandmise tähtajaks on 4. aprill 1931. a.

Eespool loetletud palved on tempelmaksuseaduse („R. T. nr. 45—1928. a.) § 4. p. 8. põhjal tempelmaksust vabad.

Rakveres, 5. detsembril 1930. a.

(allkiri)

Viru kaitseväeringk. ül. asut. kantselei ülem.

148

rääkima, enne kui ta sai Spaskile anda wastuse. Ja sel ajal kui ta lakkamata kõneles poliitikast ja ärist, mõtles ta ometi ainult üht: sellele rõõmule, mida talle tõotas jällenägemine Lydiaga kell wiis õhtul.

Hilinenult, wäsinult ja halwas tujus jõudis Sawinsky lõpuks Lydia juure, ja tema pahur meeleolu süwenes aina, kui ta leidis eest Helene, Lydia sõbratari.

Lydia terwitas teda ülisõbralikult. Ta oli elaw ja lõbus. Wäike buduaar, milles ta Sawinsky wõttis wastu, oli kodune ja soe. Noored tütarlapsed lobisesid oma kaaslastest ja noormeestest, keda nad olid kohanud wõi kellelt oli saabunud teateid. Wiimastest sündmustest, poliitikast ei lausutud sõnagi. Sada miili eemal näis olewat rewolutsioon! Isegi Sawinsky tuju paranes seda süütut lobisemist kuulates. Ta waatas Lydia elawat näeoilmemängu; tast oli jälle saanud laps, millisena Sawinsky oli teda tunnud enne tema lellepoja surma. Ta wiiwitas weel küsimast, mida Lydial talle oli ütelda. Kuid Lydia ise juhtis jutuaine eilsele päewale. Ta oli teel lord Dowglase juure olnud, kes oli üürinud wäikese korteri Inglise saatkonna lähedal. Kuid lord wiibis seal siiski ainult õhtuti, sest nagu Sawinskyle oli teada, lord elas nüüd Natalie pool. Nad olid seal olnud neljakesi; lord oli ka oma sõbratari ja ühe ametiwenna saatkonnast kutsunud. Helene ja Lydia tuletasid elawalt eilse õhtupooliku muljeid meele ja täiendasid wastastikku üksteist aegsasti mälestustega sellest meeldiwast teetunnist.

Sawinsky nad näisid hoopis unustanud olewat.

115

„Sa nutad?“ küsis ta hella häälega õrnalt.

„Anna andeks, see ei tee midagi. Ma olin wiimastel päewadel pisut närwilik... Ajad on ka rasked minule... Siiski ma olen õnnelik, sest ma armastan sind.“

Ta surus end oma mehe wastu. Pisarad woolasid ta põsilt edasi. Lõpuks wõttis mi teda oma hõlma mehe käte wahel, kes talle jagas õrnusi ja puhkas waikselt tema kõrwal.

Järgmisel päewal wastu õhtut ta oli jälle Peterburis. Sonja oli teda lastega jaama saatnud, aga mingist nõrkusest enam ei olnud jälge. Sawinsky oli talle oma kawatsusi seigitanud. Weel tuli pisut aega oodata; Soomes oli olukord rahulik ja kindel, kuigi madruste ja sõdurite jõugud ümbruskonnas olid liikumas. Sonjat ja lapsi siin ei ähwardanud mingi hädaoht. Sawinsky aga tahtis kriisi edasist areenemist Peterburis jälgida.

Rongil Bjelõi Ostrowis wiibimisest peale kuni filmapilguni, mil ta hilja õhtul saanist tõusis, mis teda Soome waksalist koju oli toonud, jäi ta weel oma naise juures möödasaadetud tundide mõju alla. Ent waewalt jõudnud oma tuppa, ta tõttas telefoni juure ja nõudis ühendust Wolynskitega. Ta kuulis juhtunult, et Lydiat ei ole kodus. Otsemaid helistas ta Natalie Schupow-Karaminile. See oli gripihaige, wiibis üksi kodus ega wõtnud kedagi wastu.—

Kuhu Lydia wõis olla läinud? Kellaaeg näitas enam kui teist öötundi. Kuidas wõis ta julgeda nii hilja õhtul weel kodunt ära olla? Wõi oli ta wahest oma sõbratari Helene juures Mohhowajal? Sel ei olnud telefoni. — Ja et sealt koju tulla, Lydia pidi

Claude Anet „Maa punases mõllus“.

Draamastuudio rändteater.
Narvas.

Teisipäeval, 9. detsembril s. a. K. S. „Võitleja's“

„Mõte“

Leonid Andrejev'i draama 3-es vaatuses (5 pilti).

Lavastaja: Paul Sepp.
Dekoraator: Josep Karell.

Algus kell 20 (8 õht.).

Pääsetähed eelmüügil: Joh. Roosipuu raamatukaupl.—Suur t.

Jälgige müürilehte.

Narva

JOULU LAAT

käesoleval aastal peetakse ära

11. 12. ja detsembril

Peetri turu platsil.

Kaupluse alla platsid antakse välja 10. detsembril kell 2 päeval alates

LINNAVALITSUS.

Elegantselt riietuda võite ainult siis, kui ostate

VALMISRIIDEID **Eesti kaupluses** VALMISRIIDEID

D. MICHAILOVI

valmisriiete ärist, Hermani tän. 13, ja Joala tän. 11.

Suur valik soodsate hindadega elegantseid mantleid ja mantoosid.

Härrade ülikondi — Sügis ja talvepalituid ja igasugu

karusnahku.

— Tellimiste vastuvõtmine, töö kiire ja korralik. —

Ilus on elu, *kui Teie suitsetate*
tubakavabrik
„Sultan Flori“ *paberosse*

‚CONCORDIA‘ 20 tk.—35 snt.	«DESTI» 25 tk.—15 snt.
«OMAR» 25 tk.—25 snt.	„VÕISTLUS“ 100 tk.-50 snt.
«MEEDI» 25 tk.—20 snt.	«KÕIGILE» 100 tk.—75 snt.

„Ökonoomia“ 100 tk.—100 snt.

Angro müük „Väikekaupmeeste ühingus“. Telef. 1-65.

Hallo! Posti tänav nr. 51. *Hallo!*

A. Ohno saapa-nahakauplusesse

on teine suurim saadetis botikuid ja kalosse kohale jõudnud, kõige moodsamates vassongides ja värvides. Hinnad seetõttu tuntuvalt alla löödud. Samas suurim valik meeste, naiste ja laste jalanõudest ja viltidest.

Posti tn. nr. 51. **A. OHNO** Posti tn. nr. 51.

DAAMIDELE

Suurimas valikus moodsaid hooaja kübaraid soovitab odavasti tellimiste tõttu välismaa firmadest

MOEÄRI
ERNA UUK,
JOALA TÄN. 8.

Kübarad 4 k. alates. Tellimiste vastuvõtmine värvimise-, vormimise ja puhastustöödele. Töö 1 kroonist alates.

HÄID

kuivi kase-,

lepa- ja sega põletispuid ning turvast

Alati saadaval suuremal ja väiksemal arvul soodsate hindadega ühes KODU VEOGA.

Puuhoovist Posti tän. 58, telef. 109.

(„Seemnevilja Ühisuse“ kaupluse juures“).

Viimane moekarje igasugustest naiste- ja meesterahva riidreist, sokkest, sukkest, lipsudest ja muu pudukaupadest ainult

R. KABELI

moe- ja pudukaupluses.

Ainuke plisseerimistööstus Narvas.
Plisseerimine viimaste tehniliste abinõudega.
Pidage meeles, et moe- pudukauplus ja plisseerimistööstus asub nüüd

Joala tän. 8, omas majas.

Esimese klassi rätsepmeister

J. ÕUNAPUU

Suur tn. 10. Telefon 2-98.

Mõõdu järgi valmistatakse elegantselt ja passivalt meesterahva riideid. Alati äri viimased uudised. Inglis ja Prantsuse moelehed sügise ja talve hooajaks.

Kõige moodsamaid

botikuid ja kingi

suures valikus leiate alati

G. ANTIPOVI moodsate jalanõude kpl.

Joala tän. 18, tel. 146.

Draamastuudio Rändteater Jõhvis

Neljapäeval, 11. detsembril s. a. Tuletõrje saalis

»Mõte«

Leonid Andrejevi draama 3 vaatuses 5 pildis.
Lavastaja PAUL SEPP. Dekoraator JOSEP KARELL.
Algus kell 20.30 (pool üheksa õhtul)
Pääsetähed eelmüügil »Vikerkaar« raamatukaupluses.
Jälgige müürilehte.

Ei leidu teist aparaati

MS TEID RAHULDADA SUUDAB. AINULT TELEFUNKEN 40 täidab ka kõigenõudlikuma raadio kuulaja soove.

TELEFUNKEN 40

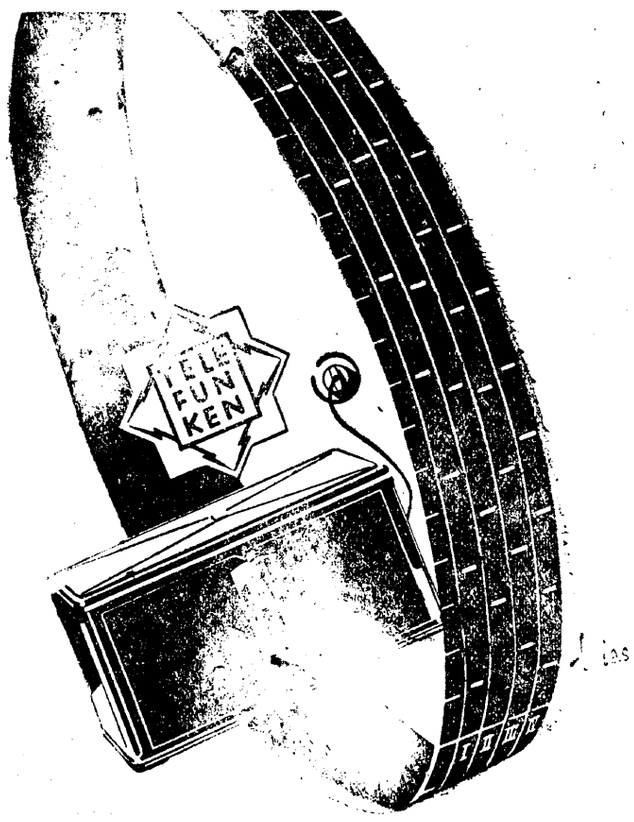

töötab
ilma välisantennita
ilma raamantennita
ilma akkumulaatorita
ilma anoodpatareideta

Nõudke demonstreerimist ja kirjeldust.

Vanemaid kogemusi — moodsamaid konstruktsioone.

TELEFUNKENI esitus NARVAS JOALA 15.

K. NOORMÄGI

RAADIO- FOTO- ELEKTRIÄRI.

Kahes kohas!

Päev-päevalt tõusvate rohkearvuliste tule vastu kindlustajate-klientide tõttu võetakse nüüd igasugu liikuvat ja liikumata varandust

Narva Vastastikuses kinnitusseltsis

kinnitamiseks kahes kohas vastu:

Narva Ühispangas ja
Narva Majaomanikkude Pangas.

146

läbistama hädaohtlikult üksiku Marsiwälja! Sawinskyl kerkis pilt silmade ette, kuidas Lydia tuleb üksi pimedat teed mööda, ühel pool kanal ja teisel pool kõrged puuriidad, mis ühe osa linna talwisest küttetagawarast moodustasid. Ta sammub kergel kõnnakul nagu ikka, pelgamata ja ainult tähele pannes seda, et wältida aukudesse sattumast tänawal. Ning silla lähedal waritsewad teda kolm sõdurit... Nägemus seisis nii selgesti Sawinskyl silmade ees, et ta tormas eeskotta, tõmbas kasuka selga ja mõne minuti pärast lõõtsutades saabus Marsi-wäljale.

Plats lebas tema ees, lahtine, tühi, troostitu. Põhjatuul oli tõusnud, ja ainukeses süüdatud tänawalaternas põles hiilaw tuli katkiste ja klirisewate ruutude taga. Oli hirmus külm. Teiselpool platsi kolises tramme üle jäätanud roobaste. Sawinsky kõndis mõne sammu tänawal edasi; siis peatus ta silmapilgu, süütas paberossi põlema ja läks tagasi. Lõpuks otsustas ta, kuigi weel kõheldes, koju tagasi minna.

„Säärane elu on wõimatu!“ libises tal suust, kui ta jälle oma mugawas toas seisis. Ta läks uuesti telefoni juure ja seekord oli Lydia, kes wastas.

„Kus teie olite, taewas hoidku, rahutusest teie pärast ma sattusin päris meeleheitele!“

„Ma ei teinud muud, kui lobisesin pisut suurepäraselt. Mispärast teie siis muretsete? — Mul oli muuseas teile midagi teatada.“

„Mis siis?“ Sawinsky, waewalt rahunenud, sattus uuesti arusaamatusse ärewusse.

„Ma ütlen teile seda homme, kui tahate mind külastada. Kuid jalutama teiega ma ei saa tulla küll,

147

sest olen kinni... Tulge kella wiieks teele... täna õhtul? Ei, ma olen wäsinud, peale selle pean jääma isale seltsiks, temaga pole asjad head... Homseni, nii siis!“

See oli raske õhtu, mille weetis Sawinsky. Ta jäi koju ja luges ajalehti, millest ta ei leidnud midagi huwitawat, kuigi nad kubisesid teadetest esimeste läbirääkimiste üle Brest-Litowskis. Kui ta wiimaks heitis magama, tas oli küps otsus, Wenemaalt jäädawalt lahkuda ja Soome tagasi minna.

Ränk päew saabus Sawinskyle. Juba warahommikul helistas talle Semjonow säärases toonis, mis talle äärmiselt ei meeldinud. Semjonow oli teatanud oma tulekust panka kell kaks järgmisel päewal niisugusel wiisil, et Sawinskyl oli wõimatu kasutada ettekäändeid. — Hiljem, kui ta oli asunud einet wõtma, teatas end keegi Moskwast saabunud ohwitser lihtsas sõdurisinelis. See tuli Spaski juurest. Ta oli täis usku oma asjasse ja lootis kindlasti aktsiooni edusse lõunas. Kuid mõningate küsimuste järgi, mis Sawinsky käskjalale esitas, talle oli selge, et taas wõistlemine isekeskis juhtiwate meeste wahel Doni ääres suurt rolli mängis, et kindralite koostöö ei läinud ilma omawaheliste hõõrumisteta, et Spaski ise oma rewolutsionääri-minewiku pärast ainult suuri waewu oli enda suutnud maksma panna ja wiimaks, et ka linnades enamlased wõitsid poolehoidjaid. Ta tundis kaunis selgesti, et kogu tema sõbra töö oli asjata. Mis aga sai tema sinna parata? Teist ei jäänud üle, kui mängida nende kaartidega, mis olid käes, ja nii külastas Sawinsky kogu pealelõunaku poliitika- ja pangategelasi, kellega ta pidi läbi

„Põhja Eesti“ on kõige kasulik,
sest

1) Meie lehte läheb üle Virumaa. 2) Kuulutused lähevad tasuta üle Jõhvi ajalehte „Alutaguse Elusse“. 3) Trükitehniliselt on „Põhja Eesti“ kuulutused üle kõigist teistest lehtedest.

Kuulutusi võetakse vastu iga päev kella 8—18. Ilmuva lehe numbrisse kuni kella 12 eelpäeval.

Kõik ostavad **majapidamise** tarbeid

M. Must'a

kauplusest Peetri turu ääres

sest et seal on alaliselt kõige suurem ja rikkalikum kaupade väljavalik.

ROOTSI EMAIL, ALUMINIUM, KLAAS, PORTSELAN, FARFOR, kolonial kaubad. KOHVI, TEE, SÖÖGI, VEINI SERVIISID, PESUSERVIIS D. SOOME KRISTAL-VAASID JA KAUSID. ROOTSI PRIIMUSED „RADIUS“, „OPTIMUS“, SAKSA ÕLLE-
)—(KÄNNUD jne. jne.)—(

Soodne ostukoht kõigile. :-: Hinnad odavad

Kuulus hiromant grofoloog

M-elle Lydia

astroloogilise teaduse läbi otsustab saatust, käe- ja näojoonte looduse märkide järgi, ka päevapildist tagaselja. Vastuvõtm igapäev võõrastemaja „Centralis“, Narvas. Annan tunde.

Ämmaemand

Bergfeld-Kórts

Heinaturg 3—8.

Dr. V. KÄRK

Eriala: sise-, kopsu- ja südamehaigused.
Haigete vastuvõtt äripäevadel kella 12-1 — 5-7.
Suur tän. 15.

Kutsuge oma naabrid

lugema „Põhja Eestit“

Teie näidake neile, missugune on hea ajaleht, pildirikas, lugemiserikas ja uudisterikas.

Vastutav toimetaja: Hans Lill.
Väljaandja U.-Ü. „Põhja Eesti“.
M. Minis'e trükk, Narvas. Rahu tän. 15.